

DATOS IDENTIFICATIVOS

Enfermería xeriátrica e coidados paliativos

Materia	Enfermería xeriátrica e coidados paliativos			
Código	V53G140V01304			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dpto. Externo			
Coordinador/a	Cortiñas Yáñez, Marta			
Profesorado	Agras Suárez, María Concepción Cortiñas Yáñez, Marta Mosquera Losada, María Elena			
Correo-e	mcy74@hotmail.es			
Web	http://www.cepovisa.com			
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A4	Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.
A5	Coñecer e valorar as necesidades nutricionais das persoas sas e con problemas de saúde ao longo do ciclo vital, para promover e reforzar pautas de conduta alimentaria saudable.
A6	Identificar os nutrientes e os alimentos en que se atopan.
A7	Identificar os problemas nutricionais máis habituais e seleccionar as recomendacións dietéticas adecuadas.
A11	Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e a familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.
A12	Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.
A17	Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir o benestar a calidade e seguridade das persoas atendidas.
A19	Dirixir, avaliar e prestar os coidados integrais de enfermaría, ao individuo, á familia e á comunidade.
A21	Comprender a función e actividades e actitude cooperativa que o profesional deberá desenvolver nun equipo de Atención Primaria de Saúde.
A27	Educar, facilitar e apoiar a saúde e o benestar dos membros da comunidade, cuxas vidas están afectadas por problemas de saúde, risco, sufrimento, enfermidade, incapacidade ou morte.
A33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
A41	Comprender os cambios asociados ao proceso de envellecemento e a súa repercusión na saúde.
A42	Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecer.
A43	Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes nos anciáns
A44	Seleccionar as intervencións coidadoras dirixidas a tratar ou a previr os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá.
A45	Coñecer o Sistema Sanitario Español.
A50	Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.
A52	Coñecer os coidados paliativos e control da dor para prestar coidados que alivien a situación dos enfermos avanzados e terminais

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer e valorar as necesidades nutricionais das persoas sas e con problemas de saúde ao longo do ciclo vital, para promover e reforzar pautas de conduta alimentaria saudable.	A5
Identificar os nutrientes e os alimentos en que se atopan.	A6
Identificar os problemas nutricionais máis habituais e seleccionar as recomendacións dietéticas adecuadas.	A7
Utilizar estratexias e habilidades que permitan unha comunicación efectiva con pacientes, familias e grupos sociais, así como a expresión das súas preocupacións e intereses.	A12
Establecer unha relación empática e respectuosa co paciente e a familia, acorde coa situación da persoa, problema de saúde e etapa de desenvolvemento.	A11
Dirixir, avaliar e prestar os cuidados integrais de enfermaría, ao individuo, á familia e á comunidade.	A19
Aplicar o proceso de enfermaría para proporcionar e garantir o benestar a calidade e seguridade das persoas atendidas.	A17
Comprender a función e actividades e actitude cooperativa que o profesional deberá desenvolver nun equipo de Atención Primaria de Saúde.	A21
Educar, facilitar e apoiar a saúde e o benestar dos membros da comunidade, cuxas vidas están afectadas por problemas de saúde, risco, sufrimento, enfermidade, incapacidade ou morte.	A27
Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.	A33
Comprender os cambios asociados ao proceso de envellecemento e a súa repercusión na saúde.	A41
Identificar as modificacións estruturais, funcionais, psicolóxicas e de formas de vida asociadas ao proceso de envellecer.	A42
Coñecer os problemas de saúde máis frecuentes nos anciáns.	A43
Seleccionar as intervencións coidadoras dirixidas a tratar ou a previr os problemas de saúde e a súa adaptación á vida diaria mediante recursos de proximidade e apoio á persoa anciá.	A44
Coñecer o Sistema Sanitario Español.	A45
Individualizar o coidado considerando a idade, o xénero, as diferenzas culturais, o grupo étnico, as crenzas e valores.	A50
Coñecer os cuidados paliativos e control da dor para prestar cuidados que alivien a situación dos enfermos avanzados e terminais.	A52
Utilización dos medicamentos, avaliando os beneficios esperados e os riscos asociados e/ou efectos derivados da súa administración e consumo.	A4

Contidos

Tema	
Tema 1. GERONTOLOGÍA SOCIAL	Concepto de vejez. Conceptos fundamentais en la gerontología social. Envejecimiento en el mundo. Problemática del envejecimiento
Tema 2. GERIATRÍA Y GERONTOLOGÍA	Concepto de envejecimiento. Envejecimiento saludable y activo. Geriatría y gerontología: la dependencia
Tema 3. PLAN GERONTOLÓGICO :	Plan gerontológico: recursos asistenciales. Ley de la Dependencia.
Tema 4. EL ENVEJECIMIENTO:	Tipos de paciente en geriatría. Características del paciente anciano; síndromes geriátricos; Teorías del envejecimiento.
Tema 5. ENFERMERÍA GERIÁTRICA	Funciones de la enfermera geriátrica; Actuación de enfermería en los distintos niveles asistenciales; Valoración geriátrica; Instrumentos o escalas de valoración; Valoración de la salud física; Valoración de la capacidad funcional; Valoración de la salud mental; Valoración social.
Tema 6. ALIMENTACIÓN EN EL ANCIANO	Conceptos básicos sobre alimentación; Clasificación de nutrientes; Clasificación de alimentos; Dietética y envejecimiento; Dietética en el anciano; Valoración del estado nutricional en el anciano; Ayuda en la alimentación
Tema 7. PROBLEMAS MÁIS FRECUENTES EN LA VEJEZ y/o DEMENCIAS (I)	Definición de demencia; Criterios diagnósticos de demencia; Clasificación de las demencias; Prevalencia de demencias; Evaluación de un paciente con demencia; Tipos de demencia.
Tema 8. ACTIVIDADES PREVENTIVAS EN GERIATRÍA	Educación sanitaria; Vacunación en el paciente anciano; El anciano y la salud bucal.

Tema 9. TERAPEUTICA DEL ANCIANO	Farmacocinética y farmacodinamia. Terapéutica medicamentosa. Polifarmacología. Educación al anciano y su familia en la automedicación. Mal uso y abuso de fármacos. Terapéutica intravenosa en pacientes geriátricos..
Tema 10. CUIDADOS DE ENFERMERÍA	Actividad física del individuo anciano. Síndrome de inmovilidad en el anciano. Actuación de enfermería en el paciente crónico. Orientación al autocuidado del paciente geriátrico. El anciano hospitalizado. Cuidados de enfermería en el anciano sometido a intervención quirúrgica.
Tema 11. PROBLEMAS DE SALUD MÁS FRECUENTES EN LA VEJEZ (II)	Osteoporosis. Aparato respiratorio. Aparato urinario-incontinencia. Aparato digestivo-estreñimiento crónico. El cáncer en el anciano.
Tema 12. CUIDADOS EN EL ENFERMO TERMINAL.	Modelos de organización en cuidados paliativos. Tipos de atención en cuidados paliativos; Atención domiciliaria; Equipo en cuidados paliativos. Atención de enfermería en cuidados paliativos: cuidados de enfermería en las necesidades básicas del paciente terminal; cuidados específicos en el paciente terminal; cuidados a la familia; cuidados en el equipo; El dolor en cuidados paliativos. Cuidados de enfermería en la situación de agonía: síntomas y signos más frecuentes en el paciente terminal; síntomas y signos más frecuentes en la familia. Cuidados postmortem: atención a la familia en el proceso del duelo.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	0	10
Estudo de casos/análises de situacións	10	0	10
Traballos tutelados	24	0	24
Sesión maxistral	48	0	48
Probas de tipo test	1	0	1
Probas de resposta curta	2	0	2
Traballos e proxectos	0	55	55

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Traballos tutelados	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción... estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Resolución de problemas e/ou exercicios	Trataranse as dúbidas que de forma individual presente os dieferentes alumnos tanto cando ser resolvan problemas, casos practicos ou se realicen a diferentes probas de avaliacion. Asi mesmo identificaranse e resolveran as dificultades individuais de aprendizaxe que se observen, dando apoio a aquel que o precise. La tutorización se realizará mediante email,telefono móvil o a través de la plataforma Faitic.
Estudo de casos/análises de situacións	Trataranse as dúbidas que de forma individual presente os dieferentes alumnos tanto cando ser resolvan problemas, casos practicos ou se realicen a diferentes probas de avaliacion. Asi mesmo identificaranse e resolveran as dificultades individuais de aprendizaxe que se observen, dando apoio a aquel que o precise. La tutorización se realizará mediante email,telefono móvil o a través de la plataforma Faitic.
Traballos tutelados	Trataranse as dúbidas que de forma individual presente os dieferentes alumnos tanto cando ser resolvan problemas, casos practicos ou se realicen a diferentes probas de avaliacion. Asi mesmo identificaranse e resolveran as dificultades individuais de aprendizaxe que se observen, dando apoio a aquel que o precise. La tutorización se realizará mediante email,telefono móvil o a través de la plataforma Faitic.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor. Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu.	30
Estudo de casos/análises de situacións	Proba na que se presenta unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc.	10
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadero/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	30
Probas de resposta curta	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

MANUAL MERK DE GERIATRIA.,

J. M RIVERA, F. VEIGA, M. TORRIJOS, **ENFERMERIA GERIATRICA.,**

DIANE KASCHAKM NEWMAN, DIANE A. JAKOVAC SMITH., **PLANES DE CUIDADOS EN GERIATRIA,**

S. RODRIGUEZ MORENO, A. CASTELLANO SUAREZ., **INTERVENCION CLINICA Y PSICOLOGICA EN EL ANCIANO,**

J. R. CASTILLO, M. ROMERO, J. S SERRANO., **TERAPEUTICA FARMACOLOGICA EN GERIATRIA.,**

GLORIA PEREZ SERRANO, **INTERVENCION Y DESARROLLO INTEGRAL EN PERSONAS MAYORES, 2006,**

VALORACION NUTRICIONAL EN EL ANCIANO, 2007,

XUNTA DE GALICIA, **VIDA E LIBERDADE: O DEREITO A UNA MORTE DIGNA, 2006,**

ENTRENAMIENTO DE HABILIDADES PSICOCORPORALES EN LA VEJEZ., 2003,

ASPECTOS MEDICOS-LEGALES DE LAS DEMENCIAS, 2003,

JOAN SUBIRATS, **LA VEJEZ COMO OPORTUNIDAD,**

. JOSE. A. NIETO, **LA SEXUALIDAD DE LA PERSONAS MAYORES EN ESPAÑA., 1995,**

HUEROS IGLESIAS A., **CEAFA ATENDER A UNA PERSONA CON ALZHEIMER, 2008,**

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas clínicas IV/V53G140V01405

Prácticas clínicas V/V53G140V01406

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Enfermaría clínica III/V53G140V01301

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/V53G140V01101

Enfermaría comunitaria I/V53G140V01104

Enfermaría clínica I/V53G140V01204

Enfermaría clínica II/V53G140V01205

Enfermería comunitaria II/V53G140V01206
Prácticas clínicas I/V53G140V01208
Prácticas clínicas II/V53G140V01303
Prácticas clínicas III/V53G140V01306
